

Poprečnina v gotovini plačana.

ŠTEV. 5.

LETNIK XXIII.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.

V LJUBLJANI, DNE 15. MAJA 1922.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

VSEBINA.

Dr. Basaj: Ali je sedanji čas primeren za ustanavljanje hranilnic in posojilnic?	49
Mednarodna združna konfederacija na konferenci v Genovi	52
Memorandum Mednarodne združne konfederacije genovski konferenci	53
Italija in združništvo	56
Združna zvestoba	57
Združništvo	59

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 5, I. 1922.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrečno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice za slovenjegraški okraj v Št. Ilju pod Turjakom, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. maja 1922 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobrenje rač. zaključka za leto 1921. 5. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Mirni peči, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. maja 1922 ob 7. uri zjutraj v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Slučajnosti.

XXIII. redni občni zbor Kmetijskega društva v Loškem potoku, r. z. z o. z., se bo vršil 25. maja 1922 ob 4. uri popoldne v društveni dvorani na Hribu. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Odobrenje rač. zaključka za leto 1921. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva, c) razsodišča. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Stavbene zadruge Lastni dom v Trbovljah, r. z. z o. z., se bo vršil 21. maja 1922 ob 3. uri pop. v Društvenem domu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice v Zatični, r. z. z n. z., se bo vršil dne 25. maja ob 8. uri zjutraj v šoli. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

XXIX. redni občni zbor Vzajemne posojilnice v Ljubljani, r. z. z o. z., se bo vršil v petek 9. junija 1922 ob pol 6. uri pop. v društvenih prostorih. 1. Odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Sklepanje o rač. zaključku in razdelitvi dobička za l. 1921. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Mirni, r. z. z n. z., se bo vršil dne 25. maja 1922, ob 3. uri pop. v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Vačah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. maja 1922, ob 7. uri zjutraj v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge v Dobropoljah, r. z. z o. z., se vrši v nedeljo 11. junija 1922 ob 3. uri pop. v prostorih Kmet. društva. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem izvanrednem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 5. Sklepanje o premembi pravil. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Bolfenku na Kogu, r. z. z n. z., se vrši dne 25. maja 1922, ob 8. uri zjutraj v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Tržišču na Dolenjskem, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 28. maja 1922, ob 3. uri popoldne v hranilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 15 Din. na leto, za pol leta 7-50 Din., za četrt leta 3-75 Din.; za člane zvezinih zadrug po 10 Din. na leto. Posamezna številka 1-50 Din. — Izhaja enkrat na mesec. Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po dogovoru.

Dr. Basaj.

Ali je sedanji čas primeren za ustanavljanje hranilnic in posojilnic?

Zadruigar z dežele mi je poslal to vprašanje in pravi zraven, da se mu zdi, da sedanji čas res ni primeren za ustanavljanje posojilnic. Zakaj? Odgovarja, da radi slabe naše valute, ki tako silno pada, da ima vlagatelj namesto dobička izgubo.

To vprašanje je kot slučaj za se malo pomembno. Ne pomeni več kot mnenje človeka, ki je glede našega denarja pesimist, kakor jih je danes mnogo. Značilno pa je to vprašanje kot slučaj iz cele vrste sličnih slučajev, ki niso več slučajji, ampak izrazi splošnega mnenja in pričajo, da je nezaupanje v naš denar in v naše gospodarstvo splošen pojav, da je pesimizem prodril v veliki meri tudi na deželo.

Proti temu mnenju moramo najprej pribiti, da je nezaupanje eden iz glavnih vzrokov padanja našega denarja. Kako naj tujec veruje v poboljšanje našega državnega gospodarstva in s tem našega denarja, ako sami ne verujemo, da se more in mora naše državno gospodarstvo in s tem naš denar izboljšati in ako smotreno ne delamo za dosego tega cilja?

Pomočnik finanč. ministrstva v N. Avstriji, dr. Rosenberg je kot pogoj za stabiliziranje n. avstrijske krone navajal zahtevo,

da je treba odpraviti pred vsem nezaupanje prebivalstva napram valuti, ki jo prebivalstvo dejansko ocenjuje pre nizko.

Res je, da današnja „papirnata valuta“ sama na sebi ne zasluži zaupanja. Ona ne predstavlja za kritje potrebnih množin zlata v trezorih Narodne banke. Vsled tega se njena moč presoja po politični in gospodarski sposobnosti sistema, na katerega se naslanja. Za presojo vrednosti papirnat valute pridejo v poštev v veliki meri nematerialne podstave, recimo naravnost moralne vrline vladajočega sistema.

Ako vladajoči sistem vodi slabo gospodarsko, zlasti finančno in trgovsko (zunanjo in notranjo) politiko, ako ni v stanu spraviti v ravnotežje trgovinske bilance in drž. proračuna, ako razna državna podjetja ne delajo tako kot zahteva korist narodnega gospodarstva in korist države še posebej, ako se v razne panoge drž. uprave in gospodarstva uvaja celô koruptnost itd., potem seveda tak sistem ne uživa zaupanja, potem seveda papirnata valuta, ki se naslanja na tak sistem, ne uživa zaupanja in pada, pada.

Sistemi se menjajo. Čim manj si zna kak sistem ravno v gospodarskem in finančnem pogledu pridobiti zaupanje ali vsaj

obdržati nanj stavljenе nade, tem prej pride njegov konec in tembolj je pri novih volitvah merodajen gospodarski moment v programu vsake stranke in gospodarske in moralne vrline vodilnih oseb. Državlјani so sicer masa, ki se da varati z raznimi frazami in donečimi gesli; toda kadar je prizadet njihov žep, tedaj se streznijo, znajo računati in zelo pravilno ocenjujejo stranke, njih programe in voditelje. Zato redno sledi slabemu sistemu vlada z dobrim gospodarskim in finančnim programom. Kakor je krivulja domače valute prej kruto padala, tako se potem hitro dviguje. To ni optimizem, to je zakon akcije in reakcije.

Trditev, da pesimisti, črnogledi nimajo prav, je po mojem ravno toliko vredna in ravno tako velja kakor nasprotna, da imajo pesimisti prav. Nemogoče je namreč videti in pregledati vse sile, ki delajo za poslabšanje naše valute, kakor je tudi nemogoče pregledati vse neštēvilne činjenice, ki naši valuti pomagajo na noge. Te sile in činjenice so po večini tako komplicirane, ležijo mnogokrat tako globoko, tako daleč, da se odtegujejo našemu merjenju, da jih še strokovnjak ne more ugotoviti, kaj šele navadni zemljani.

Za primer vzemimo samo vzgled, ki smo ga zgoraj omenili, namreč nezaupanje državlјanov. Brezdvomno vsled nezaupanja v naš denar mnogi ne štedijo, temveč denar rajši zapravljajo. Drugi sicer štedijo, toda prihranke sproti zamenjavajo za zlato, za precioze ali za tujo valuto. Tretji vsled nezaupanja v naš denar kupujejo stvari, ki jih ne potrebujejo, ki so pravi luksus in ki bi jih gotovo ne kupovali, če bi se ne bali za svoj denar. Vse to pa je gospodarsko slabo, škoduje narodnemu gospodarstvu v celoti, škoduje zopet valuti sami. In kdo mi more reči, koliko je takih nezaupljivcev, takih škodljivcev in kdo more ugotoviti, v

koliki meri je ravno nezaupanje merodajno za njihovo ravnanje? To so stvari, ki se odtegujejo našemu opazovanju, ki pa vendar obstoje, čeprav jih ne moremo šteti in meriti.

Toda vzemimo, da imajo črnogledi prav in da bo naš denar stalno padal. Ali so tedaj posojilnice nepotrebne ali celô škodljive, ker vrednost denarja gine kakor sneg pod solncem? Jaz pa trdim, da so ravno v tem slučaju posojilnice potrebne in za kmeta zelo važne. Zakaj?

Vedno boste našli posestnike in še prav mnoge, ki pri svojem gospodarstvu napravijo dobiček in ta dobiček hranijo. Letne prebitke gospodarstva zbirajo, kopičijo za svoja stara leta ali za doto svojim hčeram ali za kaj drugega in se pri tem prav nič ne ozirajo na to, ali valuta pada ali raste. Ako valuta pada, je njihova gorečnost in njihovo veselje še večje, ker jih mamijo visoke vsote: mesto krone stotaki, mesto desetakov kar tisočaki. Pa četudi se zavedajo, kako realna, kupna vrednost denarja gine, ne bodo delali drugače kot hranili, ker nimajo niti veselja niti korajže niti potrebe, da bi denar vporabili v gospodarstvu za povečanje dohodkov iz gospodarstva, za investicije.

Z druge strani pa boste vedno našli posestnike, ki imajo veselje, korajžo in potrebo zboljšati svoje gospodarstvo kakor zahteva napredek in s tem povečati svoje dohodke iz posestva. Toda manjka jim denarja, manjka jim potrebnega kapitala, da investirajo, da sezidajo modern hlev in kupijo plemensko živino, da si nabavijo neobhodne stroje, da si nabavijo umetna gnojila in povečajo dohodek travnikov itd.

Kratko: so na eni strani posestniki s kapitalom pa brez podjetnosti, na drugi strani posestniki s podjetnostjo pa brez potrebnega kapitala. Med njimi mora po-

sredovati posojilnica, kateri brez skrbi lahko zaupajo svoj denar prvi posestniki, katerega po potrebi in sposobnosti dá posojilnica kot posojilo drugim posestnikom.

Ako bi kmetje svoj denar držali doma, bi ostal mrtev brez obresti za nje in brez koristi za narodno gospodarstvo. Ako ga nalagajo v bankah, dobijo obresti, koristi od kmečkih žuljev, kmečkih prihrankov pa ima banka, trgovec in industrijalec. Ako pa ga nalagajo v domačo kmečko hranilnico in posojilnico, potem kmečki denar služi kmečkim koristim, potem denar, kljub padanju valute, z uporabo za gospodarske naprave na kmetih ohrani svojo realno vrednost.

Tretjo stvar navajam, ki se mi zdi zelo važna, ako hočemo pravilno oceniti pomen hranilnic in posojilnic. Kmečko gospodarstvo je podvrženo velikim nevarnostim: vremenskim neizgodam, požaru, boleznim itd. Kjer pa je nevarnost, tam je treba ali zavarovanja zoper dotično neizgodo ali pa rezerve za slučaj neizgode. Ker nimamo zavarovanja še za vse vrste nevarnosti oz. obstoječe zavarovanje ni dosti razvito, moramo voliti drugo sredstvo t. j. zbirati rezerve. Te rezerve zbiramo zopet v obliki prihrankov, ki jih nalagamo pri domači posojilnici. Take rezerve v naših posojilnicah so se že čestokrat dobro izkazale v slučajih požara, bolezni, slabe letine itd. To vedo najboljši tisti, ki jih je taka nesreča zadela. In za take nevarnosti moramo zbirati rezerve brez ozira na to, ali valuta pada.

Četrty razlog, da je hranilnica in posojilnica povsod potrebna, pa je tale. Nobeno gospodarstvo tudi kmečko ne more biti brez denarja za tekoče potrebe. Pravilno je, da ta denar ne leži doma, ampak v posojilnici, kjer ga vsak teden ali celo vsak dan lahko dvignem, ako ga potrebujem. Pravilno je, da je hranilnica in posojilnica kmetova bla-

gajna, v katero sproti nalaga vse prejemke in iz katere sproti dviga za tekoče izdatke. Tam je denar najbolj varen pred požarom, pred vlomom in tatvino. Tam je denar na obrestih. Tam denar ni mrtev, ampak kroži in s tem oplojuje in pospešuje gospodarstvo. Vzemimo faro, v kateri je 200 posestnikov, ki držijo doma eden k drugemu po 10.000 kron gotovine za tekoče potrebe. To dá skupaj 2.000.000—kron. Dejansko pa ta denar tako j rabi četrtina ali k večjemu tretjina posestnikov, kar predstavlja v tem primeru 500.000 ali k večjemu 650.000 K, ostalih 1.500.000 kron pa čaka svoje vporabe. Zato bi lahko ostali naloženi v posojilnici in dajali obresti, zraven pa služili napredku kmetijstva, ker bi lahko dobili potrebno posojilo sposobni in podjetni kmetje.

Gotovo pa bi bila škoda za kmeta, ako bi denar stalno padal in bi vsi kmetje brez izjeme denar samo nalagali, noben kmet pa ne bi dobil posojila. Toda praksa uči, da temu ni tako. Saj so posojilnice v prvi vrsti ustanovljene zato, da dobe pri njih kredita potrebni in kredita vredni kmetje posojila. To je njihova prvotna naloga, radi tega so nastale. Da pa morejo dovoljevati posojila, morajo dobiti nekje denar. Zato v drugi vrsti zbirajo vloge, zbirajo prihranke in navajajo tudi k varčnosti.

Ako se priporoča varčevanje in nalaganje denarja v domači posojilnici, to gotovo ne velja za one, ki ga sami potrebujejo in znajo pravilno vporabiti za zboljšanje svojega gospodarstva. Gotovo pa moramo stremeti za tem, da se bo v posojilnicah zbiral ves odvišen kmečki denar, da bo v njih imel vsak kmet rezervo za hude čase, da bo posojilnica kmetova blagajna ter zanj izplačevala ali kar naravnost nakazovala potrebne vsote. Ako so Schulze-Delitzschevke postale banke za obrtnike in so v vsem

obrtnikov blagajnik, zakaj ne bi prevzele Raiffeisen-ovke istih nalog za kmeta?

Še eno je, kar govori za ustanavljanje posojilnic kljub padanju valute. To so razne vrste kmetijskih zadrug, ki brez podpore posojilnice, brez njenega kredita ne morejo niti začeti s svojim delom niti ga nadaljevati. Kam se bodo naslonile kmetijske nabavne in prodajne zadruge, kmetijska društva, mlekarske zadruge, strojne zadruge, združne elektrarne itd., ako ne bomo imeli posojilnic, ako ne bo s prvim kreditom priskočila na pomoč posojilnica? Hranilnice in posojilnice so hrbtnica, so temelj vsega drugega združništva. Ako se kmetijsko združništvo začne brez te podlage, je to združništvo že s prvega početka odvisno od privatnega kapitala, se mora s prvega početka nasloniti na banke in zato mora delati po trgovskih kapitalističnih načelih, ne pa po združnih. To ni čisto združništvo, to je po navadi izkoriščanje kmetov pod združno firmo in izkoriščevalec je privatni kapitalist, je banka. Tako združništvo nas samo diskreditira. Ako se hočete o tem prepricati, pogledjte samo malo na jug, k našim

bratom. Ako pa se z druge strani pri nas danes ustanavljajo kmetijske nabavne in prodajne zadruge, ako se gradijo združne elektrarne, ki potrebujejo toliko kapitala, da je deležna glavnicca proti temu le malenkosten odstotek, se imamo za to zahvaliti le našim posojilnicam, ki so najboljši razsadnik združništva. In ali ni denarju, ki je vporabljen za tako kmetijsko zadruge, ohranjena njegova realna vrednost, da ne more nič več padati in ali ni tako vporabljen za občo korist, ne služi skupnim interesom?

Razen pri prvem sem pri vseh sledečih razlogih zavzel stališče pesimista, da bo valuta še naprej padala in da se morajo ravno vsled tega posojilnice ustanavljati in morajo delati s podvojeno silo, da rešijo, kar se še rešiti dá. In dejstvo je, da bi danes vsled padanja valute ginili in kopneli vsi kmečki prihranki, ako ne bi delale neštevne rajfajznovke in reševale vrednost denarja s tem, da omogočujejo s posojili zboljšanje in napredek podjetnim kmetom s tem, da s krediti omogočijo ustanovitev in delovanje občekoristnih kmeljskih zadrug raznih vrst.

Mednarodna združna konfederacija na konferenci v Genovi.

V dneh od 24. do 28. aprila so se vršile v Genovi seje vodilnega komiteja Mednarodne združne konfederacije, ki je bila pretečeno leto ustanovljena na kongresu krščanskih zadrugarjev v Zürichu.

Konfederacija si je še tekom priprav za genovsko konferenco izkušala izposlovati dovoljenje za udeležbo delegacije na konferenci enako z delegacijami držav. Vendar taka delegacija konfederaciji ni bila dovoljena enako kakor ni bila dopuščena delegacija londonske združne alianse. (Ta alianca je mednarodno udruženje zadrug,

ki ima socialističen značaj, dočim so v konfederaciji organizirane združne zveze in enote, ki priznavajo za temelj svojega delovanja kršč. načela).

Ker ni uspela z zahtevo posebne delegacije, je Mednarodna konfederacija podobno kakor londonska alianca z ozirom na vse točke konferenčnega programa svoje želje in predloge formulirala v poseben memorandum, ki obsega enajst točk in ki ga prinašamo spodaj v nekoliko skrajšani obliki.

Finančni minister Bertone je predstavil vodilni komite konfederacije in zastopnike

mednarodnih delavnih, gospodarskih in strokovnih organizacij 27. aprila predsedniku konference, ministrskemu predsedniku De Facta. Ta je delegacijo zelo ljubeznjivo sprejel, zaslišal njene želje in obljubil, da predloži memorandum v razgovor in pretres gospodarski komisiji konference.

Vodilni komite so pri tem spremljali in s svojo prisotnostjo podpirali memorandum konfederacije bivši franc. minister Albert Thomas, prezident mednarodnega delovnega urada v Ženevi, prof. Ricci kot zastopnik mednarodnega gospodarskega urada v Rimu, Domm. Russo, podpredsednik mednarodne zveze poljedelskih sindikatov v Parizu, Mr. Pavels, zastopnik sindikatov v belgijski delegaciji.

Mednarodna zadružna konfederacija sama, zastopana po vodilnem komiteju, pa predstavlja danes velike zadružne organizacije 17 držav v Evropi in v Ameriki in po 11 korespondentih zopet ravno toliko drugih zadružnih organizacij v drugih državah, tako da predstavlja njen memorandum s socialnega in gospodarskega stališča mogočen glas širokih mas velikih in malih narodov. Ta glas zahteva zlasti v gospodarskih odnošajih med narodi kooperacijo, sotrudištvo v smislu bratstva in vzajemne krščanske ljubezni, kakor nas uči evangelij, ker vidi blagostanje in gospodarsko prospevanje le v solidariteti interesov med

raznimi sloji družbe in med narodi, ne pa v konkurenčnem boju.

Memorandum konfederacije opira svoje želje in predloge na osnovne temelje krščanskega zadružništva z vidika, da gre zadružništvo, presojano z gospodarskega stališča, zlasti za tem, da odstrani nasprotstvo med konsumenti in proizvajalci in izloči stopnjema med obojimi posredujočo špekulacijo s pomočjo sporazumne ureditve razdelitve in proizvodstva blaga.

Nasproti današnjemu položaju, pri katerem je kapital ločen od dela in proizvodstvo blaga ločeno od mase konsumentov, stremi zadružništvo za tem, da v svojem področju zopet združi kapital in delo, proizveditelja in konsumenta in uveljavi ta sistem tudi preko državnih mej na mednarodnem, svetovnem trgu.

Kot tako je zadružništvo najbolj sposobno, da izvršuje stopnjema gmotno in moralno povzdigo delavskih slojev; s tem pa je tudi zadružništvo najvažnejši činitelj pri gospodarski obnovi držav in pri stabiliziranju trajnega miru med njimi.

Konfederacija je predložila svoje želje v spoznanju, da bodo kot izraz mnenja milijonskih njenih pristašev dali genovski konferenci važen material za dosego ciljev, ki si jih je stavila konferenca, in v nadi, da jih bo konferenca kot mnenja širokih slojev številnih narodov znala tudi primerno vpoštevati.

Memorandum Mednarodne zadružne konfederacije genovski konferenci.

Vodilni komite Mednarodne zadružne konfederacije ima čast, da v imenu velikih krščanskih zadružnih organizacij, ki so včlanjene v konfederaciji, v 17 državah Evrope in Amerike in v imenu večjih zadružnih

skupin, ki so v ozkih stikih s konfederacijo v 11 državah sveta, predlaga delegacijam, zbranim v Genovi v svrhu posvetovanja in sklepanja o gospodarski obnovi Evrope, sledeče želje in predloge, ki v predloženem

memorandumu izražajo obče raziranje krščanskih zadrug celega sveta. Nebroj želj in predlogov posameznih združnih zvez, ki so došle konfederaciji kot odgovor na tozadevno okrožnico, je priloženih v prepisu temu memorandumu.

Uvodoma ugotavljamo sledeča dejstva:

1. Po svojih gospodarskih funkcijah je združništvo najboljše sredstvo, s katerim je mogoče odstraniti nasprotstvo med konsumenti in producenti na ta način, da združništvo kot obsežna in vedno uspešnejše delujoča organizacija proizvodstva in razdeljevanja blaga polagoma vodi k popolni izločitvi špekulativne posredujoče trgovine; ta izločitev temelji na gibljivejši in boljše zasnovani združni organizaciji proizvodstva in razdeljevanja blaga.

2. Po svojem naravnem smotru vodi združništvo do tega, da uveljavlja gospodarstvo gospodarske solidaritete, dočim sedaj vlada nebrzdana konkurenca individualnih podjetnikov.

3. V stremljenju, da se protivi oni gospodarski obliki, ki je nastala vsled ločitve kapitala od dela in vsled ločitve proizvodstva blaga od konsuma, se združništvo vedno bolj uveljavlja kot sistem, ki dela in gre za tem, da preko nacionalnih mej zavouje mednarodni in svetovni trg.

4. Čim bolj more združništvo pospeševati gmotno in moralno povzdigo delovnih stanov, tem bolj se s tem uveljavlja kot eden najvažnejših činiteljev za gospodarsko obnovo narodov in za osiguranje stalnega miru med njimi.

5. Mednarodna združna konfederacija opira skupnost interesov, ki se udejevtvuje v sotrudništvu, na čustvo bratstva in na duha zmagujoče krščanske ljubezni, ki izvira iz naukov evangelija.

6. Za dosego ciljev, ki si jih je Genovska konferenca stavila in jih skuša doseči

potom skupnega napora v korist in prosperit držav, ki so zastopane na konferenci, more Mednarodna združna konfederacija mnogo prispevati s tem, da podpira delo in smotre s svojimi predlogi, ki so izraz soglasja milijonskih pristašev združništva v vseh narodih in v vseh slojih.

Z ozirom na točke programa genovske konference, o katerih smo razmišljali, predlagamo sledeče:

1. Utrditev evropskega miru.

Dasi se je že z vsemi tehničnimi sredstvi napredka skušalo utrditi evropski mir, se bodo vendar vsi tozadevni poskusi pokazali samo kot prazne besede, ako ne bodo države preko vsega tega, kar jih razdvaja, z vso resnostjo skušale uveljaviti skupne interese, kar bo v stanju, da jih zbliža in privede do soglasja in s čimer se bo zopet uveljavila evropska vest in zavest odgovornosti, ki jo je zrušila vojna.

2. Zaupanje med narodi.

Z zelo velikimi težkočami bo mogoče vzpostaviti med narodi zaupanje, dokler se ne bo zadostno upoštevalo — pri vsem izpolnjevanju obstoječih dogovorov — zahtev premaganih držav že zaradi tega, da se jim olajša izpolnitev obveznosti, naloženih jim po vojni.

Istotako pa je treba vse storiti, da se Zvezi narodov da čim širša baza in čim večji ugled, da bo mogla res kot najvišje sodišče veljati in delovati.

3. Denarni promet.

V izredno važnem vprašanju denarnega prometa je Mednarodna združna konfederacija uverjena, da gospodarstvu ne bo pomagano s skrčenjem papirnatega denarja, s takozvano deflacijo, ki lahko privede gospodarstvo do velikih izgub in še večjega nereda, ampak pred vsem na ta način, da se denarju da nova vrednost, da se denar polagoma revalutira s pomočjo podvojenega

produkcija in s tem, da se stopnjema prehaja od prisilnega kurza denarja k normalnemu kurzu na podlagi zaupanja v papirnati denar.

4. Ureditev emisijskih bank.

Vprašanje denarnega prometa je seveda v ozki zvezi s strogo ureditvijo emisijskih bank. Najsi že kdo zastopa sistem enotnosti ali pluralitete emisijskih bank ali mešani sistem, vedno pa je treba vztrajati na tem, da mora možnost emisije biti strogo ugotovljena in obenem v gotovem razmerju napram zlati podlagi.

5. Javne finance.

Javne finance lahko v veliki meri pomagajo pri delu obnove, da predvsem izdatki pridejo v strog red in se odpravijo vsi oni, ki so odveč in ne strogo upravičeni.

Potem bo davčno breme manj obremenjevalo še obstoječe izvore bogastva, ki se morejo v škodo javnih financ izčrpiti, ako bodo izpostavljeni stalnemu pretiranemu pritisku davčnih bremen.

Pametna preureditev javnih financ se bo predvsem mogla doseči s pomočjo splošne razorožitve, s pomočjo postopne decentralizacije državne uprave in s pomočjo popolne vrnitve k gospodarski svobodi in na temelju tega, da se državi pridržijo samo one naloge vmešavanja v gospodarstvo in podpiranja gospodarstva, ki jih ni mogoče prenesti na privatno iniciativo.

6. Devizni kurzi.

Devizni kurzi so, kakor je znano, posledica predvsem dvojne činjenice razmerja valut raznih držav napram zlati valuti in razmerja napram trgovski bilanci. Vsled tega devizni kurzi niso gospodarski pojav, ki ga je mogoče preiskovati ločeno od cele vrste drugih gospodarskih in finančnih problemov, ki se tukaj stikajo in jih ni mogoče urediti z umetnimi sredstvi, temveč je ureditev deviznih kurzov naravna posledica iniciative,

ki jo kažejo produktivne panoge, posebno obrt in industrija dotične države na temelju pametne delitve dela v mednarodnem smislu. To je za ureditev deviznih kurzov boljše kakor umetna stranpota, ki so bolj ali manj dobro zasnovana in bolj ali manj aktualna.

7. Izmenjava blaga.

Dokler bosta v Evropi v glavnem obstojali dve skupini narodov, katerih ena skupina je za dolgo vrsto let gospodarsko odvisna od druge, dokler bo trgovina na kontinentu imela celo vrsto carinskih mej, ki zajedno s kurzi deviz ovirajo svobodni promet blaga, ki naravno stremi za tem, da enakomerno razdeli bogastvo od tam, kjer ga je preveč, na kraje, kjer ga manjka, dotlej ostane vprašanje uvoza in izvoza, vprašanje mednarodne izmenjave blaga nerešeno.

Mednarodna zadružna konfederacija je celo mnenja, da ne bo mogoče brez temeljite revizije in radikalne preosnove carinskih sistemov, ki so v državah v veljavi, dospeti k oni gospodarski solidarnosti, ki je, kakor se od vsake strani zagotavlja, vsem na srcu.

V tem oziru je prepričana, da je najboljša oblika, kako pripraviti v sklad zahteve svobodne trgovine z zahtevami opravičene protekcije in opravičenega varstva domačega proizvodstva ta, da se sklopijo trgovski dogovori, v katerih naj se uveljavi duh zmernosti in nepristranosti.

8. Transporti.

V neposredni zvezi z mednarodno izmenjavo blaga je tudi vprašanje transportov na kopnem in na morju, ki bi jih z ene strani morala vsaka država do najvišje stopnje pospeševati in razvijati, z druge strani pa stremeti za čimvečjim izenačenjem tarifov, da se s tem prepreči neupravičena konkurenca od raznih strani uvoženega blaga.

9. Organizacija kredita.

Glede organizacije kredita se Mednarodna zadružna konfederacija ne protivi sicer ustanovitvi centralnih državnih bank tam, kjer dosedaj take še ne obstajajo. Vendar pa pri tem ne more dovolj toplo priporočati ustanavljanje kreditnih zavodov lokalnega in regionalnega značaja, zlasti ako bodo ti zavodi osnovani na zadružnih načelih, v katerih se prihranki meščanov ne bodo vporabljali v svrhu špekulacije, ampak pristojno upravljali v korist, ne pa v škodo narodnega gospodarstva.

10. Gospodarska obnova Rusije.

Glede morebitne pomoči zapadnih narodov pri gospodarski obnovi Rusije zastopa Mednarodna zadružna konfederacija stališče, da je Rusijo razen s kapitali treba podpirati tudi z uvozom delovnih sil, zlasti onih držav, katerim je vsled pomnožitve prebivalstva potrebno izseljevanje. Vendar naj bi se ta delovna pomoč dala v socialni obliki, v obliki delovnih zadrug, ki so tehnično dobro opremljene. Isto načelo velja tudi za izseljevanje sploh, in sicer ravno tako v interesu delavcev samih, kakor tudi držav, ki jih sprejmejo.

11. Blagovna izmenjava med zadrugami v mednarodnem okviru. Mednarodna zadružna konfederacija želi

dalje obrniti pozornost držav na možnost trgovine med zadružnimi organizacijami, produktivnimi in konsumnimi zadrugami in njihovimi zvezami v različnih državah. Pri tem jo vodi želja, da osvobodi prebivalstvo od nazorov in zlorab mednarodne špekulacije in mednarodnih špekulantov in da s tem državljane različnih narodnosti čim ožje spoji v solidarnosti.

V zvezi s tem sprašanjem je tudi vprašanje razdelitve sirovin, katero smatramo za velevažno. Dalje so s tem v zvezi tudi državni in kapitalistični monopoli in cel kompleks interaliiranih dolgov, ki je glede svoje rešitve za uspeh genovske konference življenjskega pomena.

Te želje izraža Mednarodna zadružna konfederacija v trenutku, ko se delegacije narodov in držav shajajo na konferenco. Priporoča jih kar najtopleje vsem zastopnikom mednarodnega krščansko-socialnega zadružnega in strokovnega gibanja v raznih komisijah in delegacijah genovske konference.

Vodilni komite:

Lanzerotti, Chiri (Italija), Jung (Švica), Pezeu (Francija), Monedero y Martin (Španija), dr. Baeaj (Jugoslavija), De Bernát (Ogrsko), Cortis, tajnik.

Italija in zadružništvo.

Italijanska zbornica je pred kratkim odglasovala zakon, s katerim se zvišuje državni doprinos za zadružni kreditni zavod na 200 milijonov lir. Ta zavod, ki ima svoj sedež v Rimu in večjih provincijalnih mestih 20 podružnic, je bil ustanovljen z odlokom od 15. avgusta 1912 z namenom, da daje zadrugam vseh vrst za razširitev njihovega delovanja potrebni kredit.

V teku kratkih let je postal zavod naj-

večje finančno podjetje italijanskega zadružništva. Koncem l. 1919 je bil v direktnih poslovnih zvezah s 5376 zadrugami, med katerimi je bilo 3621 konsumnih društev, 1227 produktivnih in delovnih zadrug, 349 kmetijskih zadrug, 22 kmetijskih visokih šol in 157 drugih zadrug. L. 1921 znašali so od zavoda dovoljeni krediti skupno 885 milijonov lir proti 310 milijonom lir v prejšnjem letu in 162 milijonom lir l. 1918.

Krediti se dovoljujejo proti zavarovanju in sicer tako, da se zastavijo ali prenesejo na zavod plačilne obveznosti javnih oblastev, ki jih prevzamejo oblastva kot odplačilo za dela ali za dobave, izvršene od zadrug. Pri kreditih konsumnim društvom se zavod zavaruje z zastavo blaga, pri kmetijskih zadrugah se zavaruje s hipotekami in z zastavo žetve.

Posebne važnosti je pa pomoč, ki jo zavod daje produktivnim in delovnim zadrugam. Krediti tem zadrugam so znašali v zadnjem letu 142 milijonov lir in je bilo pri tem udeleženih 380 zadrug, ki jim je bilo na ta način omogočeno prevzeti in izvršiti dela oz. dobave v skupnem znesku za 218 milijonov lir. Kmetijske zadruge so istotako s pomočjo zavoda in njegovih kreditov svoj delokrog znatno razširile. Od zavoda podpirane kmetijske zadruge so obdelovale v l. 1918 skupno 10.000 ha zemlje, l. 1919 pa že 100.000 ha, med tem 15.000, ki so bili last zadrug samih.

Za nadaljni razvoj krščanskih organizacij je brez dvoma velikega pomena dejstvo,

da so se krščanske zadruge in strokovne organizacije zadnji čas pogodile glede skupnega nastopa.

V to svrhu odpošljejo zadruge po enega zastopnika konsumnih zadrug, produktivnih in delovnih zadrug ter kmetijskih zadrug v centralni odbor delavske zveze kakor tudi skupnega zastopnika v ožji odbor zveze. Nasprotno pa so trije zastopniki delavske zveze v centralnem odboru zadrug in en zastopnik v ožjem odboru zadrुžne organizacije. Na sličen način je urejeno sodelovanje tudi v provincijalnih zvezah.

Poleg tega so strokovne organizacije priznale kot svojo nalogo s propagando pripravljati ustanovitev produktivnih zadrug, vendar pa se take ustanovitve ne smejo izvršiti brez soglasja zadrुžnih organizacij v provinciah.

Poseben odstavek pogodbe med zadrुžnimi in strokovnimi organizacijami določa, da smejo delovne zadruge, ki pripadajo zadrुžni organizaciji, obstajati izključno iz delavcev, ki pripadajo italijanski delavski zvezi.

Zadrुžna zvestoba.

Eden izmed važnih, ako ne najvažnejši činitelj in za uspeh celokupnega zadrुžništva najbolj odločilen činitelj je brez dvoma zadrुžna zvestoba. Kontrola zadrुžnega poslovanja in dobro vodstvo sta seveda tudi neobhodna, ampak oba ta dva činitelja rasteta in padata v svoji relativni vrednosti sorazmerno z močjo zadrुžne zvestobe pri posameznih članih kakor pri posameznih zadrugah.

Kaj pomaga najboljše poslovodstvo in najtočnejše knjigovodstvo, ako so pa zadrugarji samo slučajni konsumenti pri svoji zadrugi, ako ima zadruga svojih 200 do 300 zadrugarjev na papirju, od katerih pa je

tretjina „pasivnih“ ali „častnih“ članov?

Kakor z ene strani ni naša namera, da si prikrivamo pogosto prav veliko pomanjkanje navdušenja in vztrajnosti pri zadrुžnem nakupovanju blaga, tako težko pa je z druge strani najti pravo sredstvo za ta posebni duševni ustroj člana, od čegar izobrazbe bi pač lahko pričakovali, da bi sam spoznal, da leži njegov dobiček ravno v zadrुžnem nakupovanju blaga. O logičnem in pametnem postopanju pri tem mnogokrat ne moremo več govoriti, ako pomislimo, da dotični član sam s svojim deležem prispeva k temu, da se zbere potrebni kapital za

zadružno podjetje. To stoji, razun, ako je morebiti zadrugar podpisal delež samo radi takta, samo iz zunanjih in postranskih nagibov, da si more reči: „Drugega izhoda pač ni bilo, kakor podati se.“ Bedna zadruga, ako se mora opirati na take člane!

Eno pa je nepobitno: še zelo veliko nam manjka na globljem pojmovanju zadružne ideje, na poznavanju najpriprostejših zadružnih načel in s tem tudi na zadružni zavednosti. Brez zadružne zavednosti pa ni zadružne zvestobe. Nepoznavanje najbolj priprostih zadružnih načel in iz tega izvira-joče pomanjkanje zavednosti sta včasih tako očitna, da res pri takih razmerah ni tal za zadružno zvestobo in ta nezavednost sega včasih pri mnogih zadrugah preko zadružnih organov, prav do vrha, do predsednika.

Ali se je pri takih razmerah čuditi, ako za predsednika volijo človeka, ki vsled svojega stališča kot zasebnik ali kot javni nameščenec, kakor tudi vsled svoje mentalitete stoji z zadružno mislijo naravnost v nasprotju? Ali bi bilo drugače mogoče, da zadružna oblast, ne da bi ji manjkala potrebna poglobitev in zavest in s tem zvezana požrtvovalnost v interesu skupnosti, edino iz kratkovidne koristnosti in iz osebnega dobrega mnenja voli kot upravitelja, kot voditelja zadruga moža, ki je mogoče dober trgovec, čegar vsa praksa in vsa prošlost pa nehote v vsakomur vzbudi vprašanje: kako in kje si je pa ta mož mogel pridobiti zadružno zavednost? Ali dobimo s takim možem res zadružno vodstvo, ali pa mogoče samo aparat, sposoben izrabiti konjunkturo po kapitalistično-gospodarskih načelih? Ali ne mislite, da je lahko včasih priprost zidar, prepojen z zavestjo solidarnosti in nesebične požrtvovalnosti za zadrugo, boljši voditelj ali upravitelj kot pa človek, ki je mogoče v svojem zasebnem gospodarstvu popolnoma dobro gospodaril, sedaj pa na poziv menja

samo svoje mesto, da bi v zadrugi naprej „vodil svojo trgovino“? Žalibog najdemo marsikje take zadruga, pri katerih so dobri in na izkušnji temelječi nasveti načelstva samo veter za voditelja in šele potem, kadar voz vsled golih osebnih interesov poslovodje na eni strani in vsled nezanimanja načelstva na drugi strani obtiči v blatu, šele potem pokličete na pomoč Zvezo, ki naj, na čudežen način, v trenutku popravi vse, kar se je grešilo.

Ako kdo pristopi h kakim konsumni ali kmetijski zadrugi, se pač sme od njega pričakovati, da je z načeli zadružnega gibanja poznan, da je prepričan o koristih organizacije za kmeta in delavca in da pristopi k zadrugi s trdnim namenom, zadrugo podpirati in njen ugled varovati. Temu nasproti pa moramo ugotoviti, da se gre pri sprejemu novih članov mnogokrat samo za formalni sprejem, samo za zvišanje števila članov, katerim pa ne bo nikdar jasno, da s pristopom ne vzamejo nase samo obveznosti plačati delež, ampak se tudi zavežejo napram zadrugi držati zvestobo.

Taki zadrugarji so zadrugarji samo po imenu in so zelo podobni mnogim gorečim kristjanom, katerih vsakdanje življenje pa je v nasprotju z nauki krščanstva.

Ni zadosti, da se okoli zadružnega prapora zberejo samo velike mase, katerih velik del so sami spremljevalci. Pravi zadrugar smatra za svojo častno zadevo, da izkazuje zadružnim načelom in zadružni organizaciji z vsako mogočo podporo svojo zvestobo.

Zadružni zvezi, svoji matici koristijo one zadruga, ki svoje potrebščine in če le možno vse brez izjeme, nakupujejo pri centrali. S tem pa ne koristijo samo svoji matici, ampak tudi sebi, ker dosežejo večji poslovni uspeh, večji poslovni prebitok nego one zadruga, ki se pri nakupih v veliki meri obračajo na zasebne veletrgovce, vsled

česar same dosežejo manjši prebitek, ne morejo pa tudi svojim konsumentom nuditi takega blaga in takih ugodnosti kot bi jih lahko nudile, ako bi nakupovale pri Zvezi. Zelo mnogokrat se zgodi, da imajo ravno take zadruga velike zaloge blaga, da morajo take zadruga ob priliki bilanciranja delati pri blagu velike odpise in da ravno take zadruga predstavljajo za svoje člane veliko opasnost v slučaju splošnega padca cen.

Sabotiranje zadružništva in svoje matice pomeni, ako poslovodja brez zelo važnih vzrokov, mogoče samo radi nezatnega domnevnega dobička nakupuje pri veletrgovcu, pri kapitalistu, ki je bil in je odločen protivnik zadružništva in samo čaka prilike, kje bi zadružništvu škodoval.

Zahtevati moramo predvsem zadružno zvestobo članov napram svoji zadrugi. Še v

veliko večji meri smo pa upravičeni zahtevati zadružno zvestobo posamezne zadruga napram svoji centrali. Ako te zvestobe ni, je to znamenje, da vodijo zadrugo nezavedni zadrugarji in da je le usodna pomota vzrok, da jim je bilo zaupano vodstvo zadruga.

Dolžni smo ob vsaki priliki izpraševati in poglobljevati svojo zadružno vest. Dolžni smo otrestiti se svojih osebnih interesov v zadrugi, kjer niso na mestu. Stremeti moramo za blagostanjem vseh članov zadruga, za blagostanjem zadruga kot celote, ker je blagostanje celote tudi blagostanje poedinca. Ako vsakdo izmed nas stori svojo dolžnost, potem je bodočnost, samo ako hočemo, naša in potem smo upravičeni trditi, da polagoma prehajamo v nov gospodarski red, v zadružni gospodarski red.

□ □ □ □ □ □ ZADRUŽNIŠTVO. □ □ □ □ □ □

Glavni Zadružni Savez je imel dne 23., 24. in 25. aprila t. l. v Splitu sejo svojega upravnega odbora, pri kateri so bile zastopane skoro vse zadružne zveze.

Na seji se je pred vsem podrobno pretresavalo vprašanje novega zadružnega zakona, katerega potreba se čimdalje bolj kaže. V zakonski načrt je privzetih mnogo važnih modernih določb, ki odgovarjajo zahtevam sedanjega časa. Tudi se bo skušalo obenem doseči, da se istočasno reši vprašanje taks, davkov in doklad, ki je sedaj urejeno zelo neenotno in zadruga v nekaterih pokrajinah plačujejo veliko večje davke in takse kakor v drugih. Načrt zadružnega zakona se bo objavil v Zadružnem Glasniku in ga bomo objavili tudi mi, da bodo na ta način naši zadrugarji dobili priliko povedati svoje morebitne pomisleke.

Dalje se je na seji poročalo o ustano-

vitvi glavne zadružne banke za vso državo. Tudi tozadevni načrt se bo objavil v Zadružnem Glasniku.

Obširno se je razpravljalo o kreditih, ki jih Narodna banka daje posameznim zadružnim zvezam, oziroma njihovim članicam. Poročalo se je, da pojedine podružnice Narodne banke pri tem ne postopajo povsod po istih načelih in stavijo različne pogoje glede zasiguranja kreditov kakor tudi glede obrestne mere. Zato se je sklenilo, naj stopi upravni odbor Glavnega Zadružnega Saveza v stik z vodstvom Narodne banke in povdarja potrebo, da je pri dovoljevanju kreditov zadružnim organizacijam upoštevati nekoliko drugačne kriterije nego pri privatnih podjetjih.

Od uprave razredne loterije se sklene zahtevati, naj odstopi vse za zadružništvo namenjene podpore Glavnemu Zadružnemu

Savezu, ki jih bo potem porazdelil potom pojedinih zadrुžnih zvez.

Ostro se je kritikovalo postopanje vlade, ki je pri akciji za prehrano pasivnih krajev prezrla zadrुžne zveze. Vršila se je sicer neka enketa, pri kateri so vsi eksperti in tudi zastopniki vlade bili mnenja, naj se vsi prehranjevalni posli prepuste zadrुžnim zvezam. V Sarajevu je bila pokrajinska uprava že tudi poverila hrvatsko in srbsko zvezo s to akcijo, ali je ministrstvo za socialno politiko kasneje ukrenilo povsem drugače. Vlada se je torej izkazala kot protivnica zadrुžništva. Zato se je sklenilo, naj se v tem oziru stavi v parlamentu interpelacija.

Dalje se je poročalo, da se je v Sarajevu ustanovila muslimanska zadrुžna zveza, ki je dobila od vlade prav znatno podporo. Še večjo naklonjenost je vlada pokazala novi Zvezi bivših madžarskih kreditnih zadrug na Hrvatskem in v Vojvodini, ki so bile svojčas ustanovljene kot bojne organizacije proti domačemu elementu. V tem oziru se je sklenilo poslati vladi protest.

Zastopnik Zadrुžne zveze v Ljubljani, tajnik A. Kralj, je povdarjal potrebo, da se priskoči na pomoč onim posojilnicam, ki so bile svoj čas včlanjene pri graški zvezi in ondi imele naložen svoj odvišni denar, ki ga pa zaradi postopanja avstrijske in deloma tudi jugoslovanske vlade niso mogle pravočasno dvigniti. Dalje je spravil na razgovor silno obremenjevanje zadrug v Sloveniji z davki in taksami. Na podlagi davčnih plačilnih nalogov je dokazal, da je sedanje stanje naravnost neznosno. Sicer se napravljajo prizivi, ali predno je priziv rešen, traja dostikrat več nego leto dni. Tako zadruga nikdar ne ve, pri čem da je. Tudi v drugih ozirih se delajo zadrugam velike nepravilike in če se pritožijo, potem ali sploh ne dobe odgovora ali pa tako pozno, da je stvar med tem postala brezpredmetna. Ta praksa

po nepotrebnem povečava že itak veliko nezadovoljnost med ljudstvom. Ker vse pritožbe malo ali nič ne izdado in se nasprotno zadrugam nalagajo vedno nova bremena, se je sklenilo, da se bodo take stvari spravile pred parlament.

Mlekarski oddelek Gospodarske zveze, ki se je pred kratkim šele organiziral, že precej lepo deluje.

Mnogo zadrुžnih mlekaren, ki po vojni še niso pričele z obratovanjem, je spravil v obrat, kar je za kmeta velike koristi. Živnorejja in mlekarstvo sta brez dvoma za Slovenijo najvažnejši panogi kmetijstva in najlepši vir dohodkov za kmeta.

Zanimivo je, da kljub popolnemu prenehanju izvoza mleka v kraje, kamor smo ga izvažali prej zlasti v Trst, Gorico, Opatijo, Reko, danes v Ljubljani silno primanjkuje mleka. Kako bi se občutilo pomanjkanje, ako bi ne bilo Mlekarskega oddelka Gospodarske zveze, ki dobiva z dežele do 2500 litrov mleka dnevno! Brez dvoma bo pa v zelo kratkem času mesto pomanjkanja mleka nastopila preobilica mleka na našem trgu, ki ga bo zato treba predelavati v maslo in sir ter te izdelke izvažati.

Čas bi bil, da začnejo delati vse mlekarske zadruge do poslednje, kar jih je delovalo pred vojno in da se poleg tega v krajih, kjer mlekaren še ni, ustanovljajo nove. Brez modernih mlekaren naši kmetje ne bodo mogli izhajati. Izvoz mlekarskih izdelkov pa bi se z uspehom mogel vršiti v velikem le skupno. To bo za bodoče prva naloga mlekarskega oddelka. — Preskrbo mleka za domači trg pa bodo lahko samostojno vršile zadrुžne mlekarne brez posredovanja Gospodarske zveze.

VIII. tečaj Zadrुžne šole, ki se je otvoril začetkom novembra lanskega leta, se je zaključil 12. aprila t. l. Zvršetek tečaja je pokazal vestnost in marljivost učencev,

ki so prekosili v tem oziru udeležnike prejšnjih tečajev.

Izmed 30 slušateljev jih je dobilo 6 odliko, ostali pa prvi red, kar je za nadaljni razvoj slovenskega združništva razveseljivo dejstvo.

V kratki dobi tečaja se je obdelala jako obširna tvarina, tako da bodo udeležniki v stanu uspešno delati na polju združništva posebno, ko še v praksi izpopolnijo v šoli pridobljeno znanje.

Več kot polovica namreč 19 udeležnikov tečaja je uživala podporo Zadrुžne zveze, ki jim je preskrbela brezplačno stanovanje in hrano, nekaterim pa dajala štipendije. Načelstvo Zadrुžne zveze bodi uverjeno, da hočemo skazati svojo hvaležnost z nesebičnim, požrtvovalnim delom za gospodarsko povzdigo ljudstva, za napredek našega združništva, kar Vam bo gotovo najlepše priznanje za Vašo naklonjenost.

Slušatelj Zadrुžne šole.

Posvetovanje živinorejskih zadrug za plncgavsko simentalško živinorejsko ozemlje. Dne 9. aprila t. l. se je vršilo v posvetovalnici oddelka za kmetijstvo v Ljubljani posvetovanje živinorejskih zadrug iz Gorenjske in Notranjske. Zastopanih je bilo 11 zadrug, Zadrुžna zveza, Kmetijska družba, nekaj zavednih županov in najboljših živinorejcev iz Gorenjske,

Kot prvi poročevalec poroča inštruktor Hladnik iz Kranja o stanju živinoreje na Gorenjskem in Notranjskem. Povdarja, da živinoreja glede kakovosti vidoma propada. Vzroki so: občine se premalo brigajo, zadrugе pa spe. Živinoreja brez vsake brige za plemensko odbiro in nastavitev dobrih bikov propada. Vzrok pomanjkanja dobrih plemenjakov je pa ta, ker se njih reja ne izplača in ker doma še nismo urejeni za vzrejo dobrih bikov. Temu naj se odpomore s primerno visoko skočnino

in pa s tem, da se pridobijo najboljši živinorejci za vzrejo plemenjakov. Uvažanje bikov iz tujine bo skoro nemogoče vsled pomanjkanja sredstev, visokih železniških tarifov in velikih uvoznih težkoč. Na splošno pa se je treba oprijeti osamosvojitve, ki pa mora biti združena s poglobitvijo rejskega dela.

Kot drugi poročevalec je poročal referent za živinorejo ing. Jos. Zidanšek o pospeševanju živinoreje od strani države. Namen pospeševanja je povzdigniti živinorejo glede kakovosti: za to delo je potrebna do podrobnosti izvedena organizacija, vsak okraj mora imeti svoj določen načrt.

Kakšne ugodnosti lahko pričakujejo živinorejske zadrugе od državne uprave:

1. pri oddaji subvencijskih bikov z $\frac{1}{3}$ popusta nakupne cene se bo v prvi vrsti oziralo na rejske zadrugе;

2. za najboljše starejše bike, ki se redijo čez dveletno zavezno dobo, se bodo izplačevale redne letne vzdrževalnine, ki so letos po starosti in pokolenju znašale 1000 do 2000 kron;

3. po možnosti se bo, v kolikor bodo dopuščala sredstva, plačevala skočnina za vse v rodovnik vpisane krave, če se bodo iste pripuščale k najboljšim odbranim zadrुžnim bikom;

4. zadrugam je na razpolago državni živinorejski inštruktor dotičnega pasemskega okrožja, ki podpira zadrugo z nasveti in praktičnimi navodili, osobito pomaga in sodeluje pri odbiranju živali za matično knjigo in zaznamenovanje istih in posreduje pri nabavi bikov.

Teh podpor bodo deležne le one zadrugе, ki spolnjujejo sledeče pogoje:

1. Jasno označenje namena in rejskega cilja v pravilih;

2. Vsakoletna redna izbira in revizija plemenskih živali;

3. Zadruga in zadrudniki morajo voditi urejeno plemensko knjigovodstvo (mlečne zapisnike, matično knjigo itd.);

4. V matično knjigo (rodovnik) vpisane živali se morajo zaznamovati;

5. Od zadrudnikov je zahtevati natančno spolnjevanje pravil.

Zadruga si morajo same ustvariti trdno materialno podlago s tem, da pobirajo letne prispevke za vsako v rodovnik vpisano kravo. Na ta način dobijo zadruga sredstva za tekoče izdatke, za nakup bika itd.

Notranja obnova živinorejskih zadrug bo le tam mogoča, kjer so živinorejci vsi zavzeti za izboljševalno delo, kjer zadrudniki sami hočejo in želijo napredka in se podrobnega dela in nekoliko požrtvovalnosti ne ustrašijo. Trkamo na kmečko samozavest, ki si hoče z lastnim delom ustvariti boljši položaj!

Tretji referat o bodočem delu živinorejskih zadrug je podal inštruktor Hladnik. Zadruga so na mestu osobito tam, kjer so razmere za kupčijo s plemensko živino dane. Le z delom bodo dosegle lepih uspehov. Odbor naj bo majhen (5 mož), naj se vsak mesec redno sestaja k odborovim sejama, naj skrbi za nabavo bikov in za zanesljive rejce bikov, s katerimi je skleniti pogodbo.

Rodovna komisija (inštruktor in dva živinorejca) naj deluje strogo takoj spočetka, naj vrši redno vsako leto pregled zadrudne živine in vpis v rodovno knjigo ter zaznamovanje iste. Vsako leto naj se vsaj dvakrat sklicujejo okrožni sestanki; sklepi istih morajo biti do prihodnjega sestanka izvršeni.

Zadruga, ki želijo notranje obnove, naj se prijavijo pri državnem živinorejskem inštruktorju svojega okraja, ki bo delo organiziral in uvedel, pri čemur ga bo

podpiral okrajni ekonom oziroma njegov pomočnik in živinozdravnik.

Sledila je debata, ki jo v kratkem podajam.

Podlaga reje je dober bik, zato naj država dovoljuje višja sredstva za vzrejo, nabavo in vzdrževanje dobrih bikov plemenjakov. Narodni poslanci se naprošajo, da varujejo tozaletno predlagane postavke v državnem proračunu.

Zakotni, nelicencovani biki naj se z vsemi sredstvi zatirajo. Živinorejci naj se večkrat po listih opozarjajo na škodo, ki jo povzročujejo taki slabotni, za pleme nesposobni plemenjaki.

Delo v zadrugah naj temelji na samo pomoči, organizacija naj se spopolnjuje stopnjema, kot prvi korak naj velja nabava dobrih bikov.

Izrekla se je želja, da se naj izvežba nekaj kmečkih fantov za prvo pomoč pri oboleli živini po distriktnih živinozdravnikih, da ne bodo ljudje primorani klicati zaniknih mazačev, ki včasih vse pokvarijo. Določiti bi bilo gotovo mejo, čez katero bi takšen pomočnik ne smel opravljati zdravljenja, ampak bil dolžan klicati živinozdravnika.

Kjer krajevne razmere za živinorejske zadruga niso ugodne, naj se v okvirju občinskih odborov ustanavljajo „občinski živinorejski odseki“, ki naj prevzamejo vse pospeševalno delo v občini glede živinoreje v roke, ki imajo skrbeti za zadostno število bikov in pridobiti od občinskega zastopa potrebnih sredstev

Taksa za spremembo pravil. Že lansko leto smo natančno pisali v Narodnem Gospodarju (na straneh 212 in 213) o novih taksah za registracije. Temu dodajamo še, da je za vpis premembe pravil plačati (poleg drugih predpisanih taks) posebno takso 4 Din.

V zakonu o drž. trošarini, taksah in

pristojbinah z dne 27. decembra 1921. Službene novine SHS št. 290 se sicer govori, da se plača taksa za sodni razglas odobrenih prememb v pravilih teh družb in za drug,“ registracijska sodišča pa smatrajo to takso za vpis premembe pravil. Za sodni razglas v Uradnem listu se že itak plačuje taksa 5 Din.

Invalidski davek. Brzovjavka od 4. aprila javlja iz Beograda, da se je pri posvetovanju o proračunskih dvanajstinah sklenila važna sprememba glede invalidskega davka, da bodo v bodoče invalidskega davka od obresti hranilnih vlog proste vse vloge, katerih letne kapitalizovane ali izplačane obresti ne presegajo 100 Din. Dosedaj so bile le vloge z letnimi obrestmi do 20 Din. invalidskega davka proste.

Ko bo zakon o dvanajstinah objavljen, bomo šele videli, ali je ta vest resnična. Tedaj prinesemo o tem točno poročilo, ker bi za mnoge rajfajznovke pomenilo to precejšno olajšanje.

Zbiranje jajc v zadrugah. Za gospodarstvo mora biti merodajno in vedno pred očmi načelo čimvečjega uspeha. Večji uspeh v gospodarstvu dosežemo s tem, da izločimo nepotrebno posredništvo in da n. pr. zbiranje jajc organiziramo po posameznih občinah v eni ali drugi zadrugi. Zadruga potem jajca prodaja skupno ali svoji centrali ali kaki večji firmi.

Zadruge, ki bi bile za to nalogo pri nas posebno pripravne, so mlekarske zadruge, kmetijske zadruge in nabavne in prodajne zadruge. Znano je, da se od teh mnoge že pečajo z zbiranjem jajc. Žalibog je bil do sedaj za nje odjemalec vedno le zasebno trgovsko podjetje, ki se peča z izvozom jajc, ker še nimamo pri naši blagovni centrali potrebne organizacije za izvažanje jajc.

Brez dvoma pa bo prodaja jajc in

perutninarstvo zelo važna panoga v gospodarstvu Slovenije, ki jo zadruge ne smejo prezreti in ne dopustiti, da se je polasti trgovsko posredništvo. Že sedaj so privatna trgovska podjetja delala milijonske dobičke z izvozom jajc in perutnine v Švico in Italijo.

Največji sod v Jugoslaviji — zadrugna last. Gospodarska zveza v Ljubljani ima tudi poseben oddelek za trgovino z vinom, t. j. Vinska klet Gospodarske zveze v Šiški.

V tej kleti so lansko leto uredili in poglobili poseben prostor, kamor so postavili sod, ki drži 400 hl ali 40.000 litrov in je največji leseni sod v naši državi.

Sod ni prazen, temveč je v njem prav dobra kapljica. Krščen pa je menda na rusko ime „Bogatir“.

Zadružništvo v čehoslovaški republiki 1. 1921. Osrednja jednota kmetijskih zadrug v Pragi vodi o vsem zadružnem gibanju za celo republiko precej točno statistiko. Ta statistika izkazuje za 1. 1921 sledeče stanje:

Število vseh zadrug	1./1. 1921.	1./1. 1922.
Ceško	6.985	7.476
Moravsko	3.217	3.435
Slesko	578	627
Slovaško	1.373	1.653
Podkarpatska Rusija	218	251
	12.371	13.442

Po posameznih kategorijah je bilo število zadrug v 1. 1921 sledeče:

Število vseh zadrug	1./1. 1921.	1./1. 1922.
Hranilnice	1.430	1.449
Rajfajznovke	4.226	4.271
Kmetijske zadruge	1.832	2.124
Obrt. in delavske produktivne zadruge	1.482	1.723
Konsumna društva	2.395	2.658
Stavbene zadruge	994	1.177
Ostale zadruge	22	40

V tem številu so najmočnejše zastopane razne vrste kmetijskih zadrug, računajoč k tem tudi rajfajznovke, tako da znaša število vseh zadrug, ki imajo poglavitno kmetijski značaj, 7.445 t. j. skoro 56 % vseh zadrug v republici.

Med kmetijskimi društvi so se zlasti številno ustanovljale nabavne in prodajne zadruge in deloma skladiščne zadruge.

O silnem gibanju za ustanavljanje novih zadrug priča dejstvo, da so v l. 1919 in 1920 bili dnevi, ko je Uradni list med oglašil do 50 novih firm prinesel 30 do 35 oglasov novih zadrug. Zdelo se je, da bo združna podjetnost prevladala v vseh panogah gospodarstva na račun privatne podjetnosti.

Memorandum Mednarodne združne konfederacije in genovska konferenca. V dveh člankih te številke smo podali natančno poročilo o korakih, ki jih je Mednarodna združna konfederacija podvzela ob priliki genovske konference in smo prinesli tudi v celoti spomenico, ki jo je vodilni komitet konfederacije izročil prezidentu de Facta.

Razveseljiva je za nas sedaj novica, da so naši predlogi in naša načela našli priznanje finančne komisije v Genovi. Predsednik komisije Sir Evans je izjavil pri javnem zborovanju v Palazzo di S. Giorgio: „Resolucija Mednarodne združne konfederacije ugotavlja temeljna načela: ustvaritev zlate paritete, onemogočenje poplave papirnatega denarja (inflacije), ravnotežje proračuna s skrčenjem izdatkov so smernice, glede katerih je resolucija zavzela stališče. Predvsem so potrebni krediti. Osrednje svetovne banke so povabljene od angleške državne banke na konferenco, katere namen je ustanoviti mednarodni konzorcij za kredite. Toda brez sodelovanja Združenih držav Severne Amerike je nemogoče ustvariti trdno kupno moč denarja. Zato je treba povabiti k tej konferenci tudi Ameriko. No-

ben kraj ni za obravnavanje in za sprejetje teh resolucij bolj prikladen kakor Genova in v Genovi ta dvorana, v kateri so sklenjeni prvi mednarodni dogovori o devizah, javnih financah itd.“

Alli je resnica? Položaj zadrug je postal že neznosen vsled neznosnih davčnih bremen, vsled vedno novih in vedno bolj zamotanih naredb o taksah in pristojbinah, zlasti pa vsled postopanja davčnih uradov in oblastev, ki je jasno očitovale šikaniranje zadrug. Mnogo zadrug je ravno iz teh razlogov že stopilo v likvidacijo, druge so bile na poti, da morajo likvidirati.

Zato skoro ni mogoče verovati brzjavki, ki je 12. maja prišla iz Belgrada, da so zadruge oproščene taks. Evo brzjavko!

Danes popoldne je nadaljeval finančni odbor svojo sejo. Na dnevnem redu je bila razprava o finančnem zakonu. Zastopnik Jugoslovanskega kluba posl. Pušenjak je stavil nastopne predloge: 1. Invalidski davek naj se ne plača od davka na dohodke. 2. Invalidski davek naj se ne plača od hranilnih vlog, katerih letne obresti ne presejajo 100 dinarjev. 3. Čl. 95 združnega zakona za Srbijo, po katerem so zadruge oproščene plačevanja taks, naj se raztegne na vso državo. 4. Združne zveze naj se oproste plačevanja poštnih pristojbin za navadna in priporočena pisma ter za vrednostne pošiljatve. — Drugi in tretji predlog sta bila sprejeta, prvi je bil odklonjen, ker so mu nasprotovale vladne stranke, odklonjen je bil istotako tudi četrti predlog, ker je proti njemu odločno nastopil minister za pošto in brzojav.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Črnučah, r. z. z o. z. se bo vršil dne 28. maja 1922. ob treh popoldne v Društvenem domu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev nadzorstva. 4. Sklepanje o razdružbi zadruge. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z o. z. se bo vršil v nedeljo dne 28. maja 1922, ob 4. uri popoldne v zadržnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor hranilnice in posojilnice v Slivnici pri Celju, r. z. z n. z. se bo vršil dne 28. maja 1922, ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svetinjah, r. z. z n. z. se bo vršil dne 28. maja 1922, ob 9. uri dop. v posojilniških prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Sodarske zadruge za selško dolino na Češnjici, r. z. z o. z. se bo vršil dne 5. junija 1922, ob 2. uri pop. v zadržnih prostorih. 1. Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 4. Volitev nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti.

Občni zbor hranilnice in posojilnice v Loki pri Zidanem mostu, r. z. z n. z. se bo vršil dne 28. maja 1922, ob 3. uri popoldne v uradni sobi. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Gospodarske zadruge na Češnjici pri Železnikih, r. z. z o. z. se bo vršil dne 4. junija 1922 ob 4. uri popoldne v zadržnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje rač. zaključka za 1. 1921. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti.

Izvanredni občni zbor Električne strojne družbe v Mozirju, r. z. z o. z. se bo vršil v nedeljo 25. maja 1922, ob 4. uri popoldne v občinski pisarni. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje rač. zaključka za 1. 1921. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Sklepanje o porabi dobička po § 14. 6. Volitev načelstva. 7. Sklepanje o prevzetju vodne moči od občine. 8. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmarjeti, r. z. z n. z. se bo vršil 28. maja 1922, po prvi sv. maši v kaplaniji. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lukovici, r. z. z n. z., se bo vršil 25. maja 1922, ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih v župnišču na Brodu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Šmarjeti, r. z. z o. z. se bo vršil 28. maja 1922, po prvi sv. maši v kaplaniji. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Živinorejska zadruga v Cerkljah za občino in župnijo Cerklje, r. z. z o. z. se je po sklepu občnega zbora z dne 29. januarija razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorji: Janez Bučar v Pšenični Polici št. 1; Franc Dolinar, župnik v Cerkljah; Franc Kepic na Zg. Brniku 47. Podpis firme: Likvidatorji skupno podpisujejo likvidacijsko firmo. Upniki se pozivljajo, da prigrasijo svoje terjatve.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Grosupljem, r. z. z o. z. se bo vršil dne 28. maja 1922, ob pol 8. uri zjutraj v prostorih v Stolpiču v Šmarju. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za 1. 1921. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Homcu, r. z. z n. z. se bo vršil dne 25. maja 1922, ob pol 11. uri dopoldne v posojilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge na Homcu, r. z. z o. z. se bo vršil dne 25. maja 1922, ob 11. uri dop. v posojilničnih prostorih na Homcu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Izključenje nekaterih članov. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Šmarci, r. z. z o. z. v likvidaciji, se bo vršil 25. maja 1922, ob pol 2. uri pop. v cerkvenišču na Homcu. 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Poročilo likvidatorjev in o shrambi poslovnih knjig. 3. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921 in sklepnega računa.

Občni zbor Stavbne zadruge v Lescah, r. z. z o. z. se vrši 21. maja 1922, ob pol 8. uri v Lescah h. št. 16. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Poziv upnikom. Živinorejska zadruga v Šmartnem pri Kranju, r. z. z o. z., se je po sklepu občnega zbora z dne 19. decembra 1920 razdružila in stopila v likvidacijo. Likvidator je Franc Bašar, občinski tajnik v Stražišču. — Upniki zadruge se pozivljajo, naj prijavijo svoje terjatve pri zadrugi.

Občni zbor Kmetijskega društva v Borovnici, r. z. z o. z. v likvidaciji, se bo vršil dne 25. maja ob pol 8. uri zjutraj pri Godcu. 1. Poročilo likvidatorjev. 2. Sklepanje o shrambi poslovnih knjig.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Prečni, r. z. z o. z. v likvidaciji, se bo vršil dne 21. maja 1922, ob 7. uri zjutraj v stari šoli. 1. Poročilo likvidacijskega odbora. 2. Sklep o shrambi knjig. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Električno-strojne zadruge v Šmarci, r. z. z o. z. se bo vršil 28. maja 1922, ob 3. uri pop. v cerkvenišču na Homcu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Šmarci, r. z. z o. z. se bo vršil 25. maja 1922, ob 3. uri popoldne v cerkvenišču na Homcu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Občekoristne stavbene zadruge Ljudski dom v Ljubljani, r. z. z o. z., se bo vršil 29. maja 1922 ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Dolu pri Hrastniku, r. z. z n. z. bo dne 25. maja 1922 po prvi sv. maši v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Čevljarske gospodarske zadruge v Križah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 28. maja ob 10. uri dop. v stari šoli v Križah. 1. Poročilo načelstva. 2. Volitev nadzorstva. 3. Vpisovanje članov. 4. Predavanje o zadružništvu. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dragi, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. maja 1922 ob 2. uri pop. v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 25. maja 1922 ob 11. uri dopoldne v društveni pisarni. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje letnega računa za 1. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge za Mežiško dolino v Prevaljah, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo 28. maja 1922 ob 15. uri v gostilni „Pri Steklu“ v Farni vasi. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Sklepanje o uporabi čistega dobička. 4. Volitev nadzorstva. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Lesno obrtne zadruge v Mozirju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 25. maja 1922 ob 3. uri pop. v prostorih Kmečke hranilnice in posojil-

nice v Mozirju. 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Potrditev rač. zaključka za 1. 1921 in sklepanje o porabi dobička. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Jurju pod Kumom, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. maja 1922 ob 7. uri zjutraj v pos. pisarni. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje rev. zijskega poročila. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Električne strojne družbe v Poljanah nad Škofjo Loko, r. z. z o. z., se bo vršil dne 28. maja 1922 ob štirih popoldne v šoli v Poljanah. 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev načelnika in nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Čevljarsko gospodarske zadruge na Dobračevi pri Žireh, r. z. z o. z., se bo vršil dne 4. junija 1922 ob 2. uri pop. v zadružnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Prememba pravil. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Lesne zadruge v Staremtrgu pri Ložu, r. z. z o. z., se bo vršil dne 28. maja 1922, ob 3. uri popoldne v dvorani Konsumnega društva. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Šmartnem pri Litiji, r. z. z o. z., se vrši dne 5. junija 1922, ob pol 8. uri dop. v prostorih Društvenega doma. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Volitev nadzorstva. 4. Prememba pravil. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice v Radovljici, r. z. z n. z., se vrši dne 30. maja 1922 ob 3. pop. v pisarni. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje rač. zaključka za 1. 1921 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Čitanje reviz. poročila. 6. Slučajnosti.

Poziv upnikom. Živinorejska zadruga v Tomišlju, r. z. z o. p., je stopila v likvidacijo, ki je tudi vpisana v zadružnem registru. — Upniki zadruge se pozivljajo, da zadrugi prijavijo svoje terjatve.

Poziv upnikom. Živinorejska zadruga na Breznici, r. z. z o. z., je stopila v likvidacijo, ki se je vpisala v zadružni register. — Upniki zadruge se pozivljajo, da prijavijo svoje terjatve.